

POSTANOWIENIE

Dnia 28 sierpnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon (przewodniczący)

SSN Kazimierz Klugiewicz (sprawozdawca)

SSN Barbara Skoczowska

w sprawie **K.K.**,
oskarżonego z art. 178a § 1 i 4 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej
na posiedzeniu w dniu 28 sierpnia 2018 r.,
skargi obrońcy oskarżonego
na wyrok sądu odwoławczego – Sądu Okręgowego w R.
z dnia 9 kwietnia 2018 r., sygn. akt V Ka [...] /18,
uchylający wyrok Sądu Rejonowego w P.
z dnia 6 października 2017 r., sygn. akt II K [...] /16 i przekazującego sprawę
do ponownego rozpoznania,
na podstawie art. 539e § 2 k.p.k. *in principio*

p o s t a n o w i ł

1. oddalić skargę;

**2. obciążyć oskarżonego kosztami sądowymi postępowania
skargowego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w P. z dnia 6 października 2017 r., sygn. akt II K [...] /16, K.K. został uniewinniony od zarzutu popełnienia przestępstwa określonego w art. 178a § 1 i 4 k.k.

Od tego orzeczenia apelację na niekorzyść oskarżonego wywiódł prokurator, podnosząc zarzut błędów w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę wyroku uniewinniającego, mający wpływ na jego treść, polegający na:

- przyjęciu, że nie było dowodów przeciwnych wyjaśnieniom podejrzanego, tymczasem dowodem takim była opinia biegłego specjalisty patomorfologa (k. 27-28), wskazująca, iż K.K. zakończył spożywanie alkoholu na około godzinę przed wypadkiem;

- niewłaściwej interpretacji opinii tego biegłego, złożonej w toku postępowania przed Sądem, poprzez uznanie, że brak podstaw do przyjęcia na jej podstawie, iż K.K. był w stanie nietrzeźwości w czasie kierowania samochodem i wypadku, gdy – jak wynika z treści opinii – wniosek ten oparty był na założeniach nieznajdujących oparcia w zgromadzonym materiale dowodowym, tj. że bezpośrednio przed badaniem zawartości alkoholu K.K. miał palić papierosa, a po zdarzeniu miał szybko pić alkohol na pusty żołądek.

Na podstawie tak sformułowanego zarzutu prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w P. do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w R., wyrokiem z dnia 9 kwietnia 2018 r., sygn. akt V Ka [...] /18, uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w P. do ponownego rozpoznania.

Skargę na ten wyrok złożył obrońca oskarżonego, który zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił rażące naruszenie art. 437 § 2 k.p.k., które miało wpływ na jego treść, polegające na uchyleniu wyroku Sądu Rejonowego w P. z dnia 6 października 2017 r., sygn. akt II K [...] /16 i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji, tj. Sądowi Rejonowemu w P., podczas gdy w myśl brzmienia art. 437 § 2 k.p.k. w sprawie odwoławczej oskarżonego K.K. nie jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu sądowego w całości, co też wynika z konstatacji Sądu Okręgowego w R., wyrażonych w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia. W przekonaniu autora skargi jawiąca się w ocenie Sądu drugiej instancji potrzeba powtórzenia niektórych tylko dowodów i ponowna ocena materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie nie może powodować

przekazania sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania na zasadzie art. 437 § 2 k.p.k.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w R. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Zgodnie z art. 539a § 3 k.p.k. podstawą skargi na wyrok sądu odwoławczego mogą być jedynie uchybienia określone w art. 439 § 1 k.p.k. lub naruszenie art. 437 k.p.k., a dokładnie rzecz ujmując – art. 437 § 2 zd. III k.p.k., według którego uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1, art. 454 lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości.

Wprawdzie Sąd odwoławczy, dostrzegając szereg błędów w zakresie oceny materiału dowodowego przez Sąd *meriti*, stwierdził w końcowej części uzasadnienia, poświęconej przedstawieniu instrukcji dla Sądu *a quo*, że niezbędne jest przeprowadzenie na nowo postępowania dowodowego w całości, co rzeczywiście może budzić wątpliwości w realiach faktycznych i procesowych niniejszej sprawy, które dawałyby podstawy do dokonania odmiennej oceny dowodów oraz ewentualnego uzupełnienia materiału dowodowego na rozprawie odwoławczej. Tyle tylko, że podstawą uchylenia wyroku Sądu Rejonowego w P. przez Sąd Okręgowy w R. nie była faktycznie potrzeba przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości, ale wzgląd na regułę *ne peius*, wyrażoną w art. 454 § 1 k.p.k., co wynika wyraźnie z początkowych rozważań merytorycznych Sądu odwoławczego, gdzie wskazuje się, że „z uwagi na treść zaskarżonego wyroku i odmienną ocenę dowodów przez Sąd Okręgowy, nie ma prawnych możliwości zmiany tego wyroku w trybie odwoławczym” (s. 1 uzasadnienia wyroku Sądu *ad quem*). Dalsze wskazanie podstawy prawnej tego stanowiska – art. 437 § 1 k.p.k., należy uznać chyba tylko za oczywistą omyłkę, skoro przepis ten nie odnosi się do zacytowanych rozważań, a jedyną normą odpowiadającą zaprezentowanemu stanowisku jest właśnie ta wynikająca z treści art. 454 § 1 k.p.k.

W judykaturze podkreśla się, że wypadku reguły *ne peius* z art. 454 § 1 k.p.k., kontrola skargowa obejmuje ocenę prawidłowości zastosowania tego przepisu pod kątem spełnienia warunku, że sąd odwoławczy „nie może skazać

oskarżonego". Wymaga to wykazania przez ten sąd, że gdyby nie stwierdzone uchybienie, to mógłby zapaść wyrok skazujący, ale jego wydanie nie jest dopuszczalne w instancji odwoławczej z uwagi na zakaz takiego orzekania (zob. *uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018 r., I KZP 13/17, OSNKW 2018/3/23*).

Podzielając niniejsze stanowisko i przenosząc je na grunt realiów niniejszej sprawy, należy stwierdzić, że lektura uzasadnienia Sądu drugiej instancji prowadzi do jednoznacznego wniosku, że Sąd Okręgowy w R. zaprezentował całkowicie odmienną ocenę dowodów od tej, wyrażonej w zaskarżonym apelacją prokuratora wyroku Sądu Rejonowego w P., omawiając i oceniając drobiazgowo szereg dowodów, które w szczególności podważały wiarygodność wyjaśnień oskarżonego (a tej oceny, dokonanej przez Sąd pierwszej instancji Sąd odwoławczy – jak sam wskazał – „nie mógł zaakceptować”). W rezultacie tej szczegółowej weryfikacji materiału dowodowego Sąd *ad quem* doszedł do wniosku, że zachodzi potrzeba rozważenia wydania wyroku skazującego. Z uwagi jednak na zakaz wynikający z art. 454 § 1 k.p.k. jedynym możliwym rozstrzygnięciem było wydanie orzeczenia kasatoryjnego, co – jak już wskazano – zostało zasygnalizowane przez Sąd odwoławczy na początku rozważań zawartych w uzasadnieniu wyroku.

Z tych względów skarga wniesiona przez obrońcę oskarżonego nie mogła zostać uwzględniona, skoro kwestionuje ona jedynie przesłankę wydania wyroku kasatoryjnego w postaci potrzeby przeprowadzenia na nowo przewodu w całości, która w istocie nie była podstawą wydania przedmiotowego orzeczenia przez Sąd odwoławczy.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.